

Economie

Nieuwe eigenaar

Grontmij stapt uit aanleg van golfbanen

Ingenieursbedrijf Grontmij stopt met de aanleg en het onderhoud van golfbanen en andere sportvelden. De activiteiten op dat gebied zijn verkocht aan De Enk Groen & Golf uit Renkum, dat daarmee naar eigen zeggen in een klap marktleider in Nederland is geworden. Grontmij werd vorig jaar van de beurs gehaald door zijn Zweedse branchegeenoot Sweco. De activiteiten op het gebied van sport en groenvoorziening passen niet in de toekomstplannen die de nieuwe eigenaar heeft met het bedrijf uit De Bilt. Daarom is besloten het onderdeel te verkopen aan een gespecialiseerde branchegeenoot. Met de

overname door De Enk zijn vijftig arbeidplaatsen gemoeid. Ook neemt dat bedrijf een groot machinepark en een flink aantal contracten over van Grontmij. Financiële details zijn niet bekendgemaakt.

De Enk was oorspronkelijk een hoveniersbedrijf. In 1996 verkochten de eigenaren hun bedrijf aan Heijmans dat de oorspronkelijke naam in stand hield tot 2006. Daarna zette Heijmans de activiteiten voort onder de naam Heijmans Sport & Groen. In 2014 droeg het Heijmans-concern de groen- en golfactiviteiten door middel van een management buy-out over aan het zittende management. ANP

Fietsshow

Ook in Taiwan is fietsen razend populair

Een bezoeker rijdt op een fiets die is vastgemaakt aan een home-trainer bij de internationale fietsshow in Taipei, Taiwan. Foto AP

V&D had enorm veel meters. Nu is 16 procent winkelruimte leeg in Utrecht

Bart Stek
Colliers Vastgoedadvies

Doorstart

Keten La Ligna gaat verder met 42 zaken

Dameskledingketen La Ligna maakt definitief een doorstart. De overnemende partij, een groep investeerders waar onder het huidige management, houdt 42 van de 52 winkels open. Verder is er een baangarantie gegeven voor 135 van de 230 medewerkers. Eerder bleek al dat van acht aanvankelijk geïnteresseerde partijen er 'meerdere' een bod hadden uitgebracht. La Ligna, dat onlangs failliet werd verklaard, begon in 1984 in Groningen. Later werden filialen geopend in andere steden. ANP

Wet werk en zekerheid

'Flexwet leidt niet tot minder vaste contracten'

De nieuwe zogenoemde flexwet leidt niet tot minder vaste banen. Dat benadrukte minister Lodewijk Asscher (Werkgelegenheid) woensdag. Het aantal vaste contracten is eind 2015 toegenomen, na de invoering van de Wet werk en zekerheid (WWZ). 'Dat is hoopgevend aangezien het precies het effect is wat we hebben beoogd. Ik hoop dat dit doorzet', aldus Asscher. De wet, die vorige zomer inging, moet ontslag vereenvoudigen maar ook tot meer vaste banen leiden voor flexwerkers. Hij wijst op de

cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek over het laatste kwartaal vorig jaar, waarin het aantal vaste contracten steeg met 5.000. Het aantal flexcontracten daalde in diezelfde periode overigens met 29 duizend. Asscher reageerde onder meer op een onderzoek onder leden van de werkgeversorganisatie AWWN. Daaruit blijkt dat de meeste ondernemingen niet bereid zijn iemand eerder in vaste dienst te nemen. Voorzitter Michaël van Straalen van het MKB noemde de wet mislukt. ANP

'Economie gaat uit van de rationele mens, maar dat klopt niet altijd'

Interview Job van Exel, micro-econoom

Economen moeten nodig bijleren van andere wetenschappen, vinden ze in Rotterdam. Daar gaat een interdisciplinair onderzoeksprogramma van start.

Van onze verslaggever
Peter de Waard

Zelfs een rente van bijna nul kan mensen niet bewegen meer te besteden. Bij de G20-top van afgelopen week in Shanghai riep het ene deel van de landen (onder andere China en de VS) dat een crisis dreigt doordat te veel wordt bezuinigd en de vraag wegvalt. Het andere deel (onder meer Duitsland) riep juist dat een crisis dreigt doordat te veel schulden worden gemaakt.

De huidige economische theorieën kunnen geen antwoord meer geven op vele problemen van deze tijd. Regeringen laten daarom hun oren vaak hangen naar degenen die het hardst roepen. Maar ook dat pakt zelden goed uit. Daarom vinden velen dat de wetenschap zelf op de schop moet. Er zijn al veel langer gedrags-economen die betogen dat mensen niet rationeel handelen bij het maken van keuzes. Mensen zijn kuddedieren. Ze kunnen behalve hebzuchtig ook altruïstisch zijn. Daarom hebben gedrags-economen aspecten van de psychologie, sociologie en zelfs neurowetenschappen in hun modellen geïncorporeerd. Maar ook dat is nog geen onverdeelde succes.

Erasmus School of Economics wil veel verder gaan met de vernieuwing van de wetenschap en heeft een inter-

disciplinair onderzoeksprogramma ingesteld dat economie combineert met sociale en geesteswetenschappen. Samen met de hoogleraar wijsbegeerte Jack Vromen en hoogleraar gezondheidszorg Werner Brouwer is micro-econoom Job van Exel trekker van de vernieuwende wetenschap in Nederland. Van Exel (46) zal ook de leerstoel gaan bezetten.

Zijn we niet opnieuw het wiel aan het uitvinden? Ik neem aan dat dit internationaal al gebeurt.

'De combinatie van sociale wetenschappen met economie gebeurt al veel, de zogenoemde gedragseconomie. Maar dit programma gaat veel verder. We combineren economie ook met geesteswetenschappen als filosofie en theologie en hopelijk later ook met geschiedenis, burgerschap en culturele waarden. En dat is vernieuwend, hoewel ik er niet meteen mijn handen voor in het vuur steek dat het nergens ter wereld gebeurt.'

Bart Nooteboom, parttime hoogleraar aan de universiteit van Tilburg, schreef onlangs op de economenwebsite *Me Justice* dat economie niet in staat is tot interdisciplinariteit. Daarom pleit hij ervoor het vak economie weg te vagen door creatieve destructie van buitenaf.

'Dat de Erasmus School of Economics dit initiatief neemt, heeft ermee te maken dat ook voor een volkomen nieuwe invalshoek wordt gekozen. Niet voor niets is daarom een beroep gedaan op ervaringen uit de gezondheidseconomie. Daarin gelden heel andere waarden en normen op het gebied van verdeling en het maken van keuzes. In de gewone economie krijg je waarvoor je betaalt, bijvoorbeeld als je een

Job van Exel

telefoon koopt. Maar mensen vinden dat iedereen recht heeft op zorg, ook mensen die niet kunnen betalen. Daarnaast speelt in de zorg een ethisch vraagstuk van hoeveel en hoe lang je doorgaat met behandelen, zoals onlangs toen er werd gesproken over die hele dure kankermedicijnen. Economisch gezien moet je die niet aan iedereen beschikbaar stellen, maar er zijn ook heel andere overwegingen.'

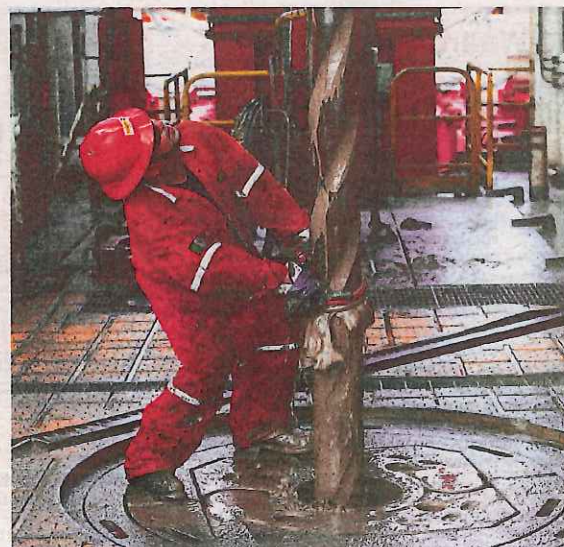
De gezaghebbende econoom James Bradford DeLong schreef onlangs dat er geen schaarste aan goederen meer is, zodat de economie als wetenschap van de schaarste wel moet veranderen. 'Onze insteek blijft schaarste. Er is altijd schaarste, maar die verschilt in tijd en locatie. In het Westen is er misschien geen schaarste aan goederen meer, maar er zijn nog wel degelijk mensen die streven naar meer goederen. Het doel van het programma is te peilen wat mensen precies schaars vinden op een bepaald moment. Het uiteindelijk streven van de mens is een goed leven.'

De Nobelprijswinnaars Robert Shiller en George Akerlof hebben in *Phishing for Phools* een scenario geschetst waarbij mensen zich door een gebrek aan mogelijkheden tot zelfrealisatie in handen storten van charlatanen. Kunnen dat ook politieke charlatanen zijn, zoals Trump of Wilders? 'Zelfrealisatie is denk ik een streven voor een klein deel van de mensen. De rest kijkt eerder naar heel andere zaken. Het succes van populisten als Wilders en Trump kan wellicht worden verklaard door een gevoel van schaarste aan veiligheid.'

Kunnen andere wetenschappen een oplossing aandragen wanneer monetaire verzuim en keynesiaanse stimulering wel werkt? 'De huidige economische modellen gaan uit van de rationeel denkende en handelende mens. Maar mensen en organisaties zijn dat niet altijd. Het programma wil breder kijken, naar andere motieven en behoeftes, waardoor de modellen kunnen worden verbeterd.'

Economen maken modellen, maar die worden dan om zeep geholpen door onverwachte gebeurtenissen als de kredietcrisis van 2007 of de ineenstorting van de olieprijs. Denkt u dat die ontwikkelingen via interdisciplinariteit beter zijn te voorspellen? 'Voorspellen is niet simpel. Maar als we beter begrijpen waarom mensen zich gedragen zoals ze zich gedragen, is het mogelijk gemakkelijker op bepaalde gebeurtenissen te anticiperen.'

Staren instanties als het Centraal Planbureau, het IMF en de OESO zich te veel blind op groei? 'Economische groei is belangrijk, maar er zou in beleid ook aandacht moeten zijn voor een breder welvaartsbegrip. Beleid moet bijdragen aan een goed leven en dat is voor de meeste mensen meer dan alleen inkomsten.'

Oliewerker in Mexico. Een onverwachte gebeurtenis als het ineenstorten van de olieprijs is funest voor economische modellen. Foto AP